

Jerzy Nita

**Zmiany w krajobrazie powstałe w wyniku
działalności górnictwa surowców skalnych
na obszarze Wyżyn Środkowopolskich**

Landscape changes resulting from rock raw materials mining operations
in the Mid-Polish Uplands

Uniwersytet Śląski
Katowice 2013

Redaktor prac Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego

Andrzej T. Jankowski

RECENZENCI

Joanna Plit
Ryszard Uberman

Przygotowanie do druku i projekt okładki
J. Nita

Fotografie na okładce
J. Nita

Wydanie książki sfinansowano ze środków Uniwersytetu Śląskiego
Copyright © 2013 by Uniwersytet Śląski Katowice

ISBN 978-83-62652-50-1

Współpraca wydawnicza

Pracownia Komputerowa Jacka Skalmierskiego, Gliwice
www.pkjs.pl

Spis treści

1. Wstęp	1-4
2. Obszar badań i jego charakterystyka	5-12
2.1. Granice obszaru badań	
2.2. Charakterystyka surowcowa	
3. Przegląd dotychczasowych badań	13-14
4. Metodyka badań	15-29
4.1. Prace archiwalne	
4.1.1. Mapy	
4.1.2. Bazy danych	
4.2. Prace terenowe	
4.3. Prace analityczne	
4.3.1. Metody przetwarzania danych	
4.3.2. Komputerowe analizy przestrzenne krajobrazu	
4.3.3. Kryteria klasyfikacji i oceny wyrobisk	
4.3.4. Kryteria waloryzacji wyrobisk	
5. Krajobraz a górnictwo surowców skalnych	30-34
5.1. Krajobraz a krajobraz geologiczny	
5.2. Krajobraz kulturowy a krajobraz górniczy	
5.3. Kulturowe wartości zmian górnictwa surowców skalnych w krajobrazie	
6. Wyrobisko surowców skalnych jako składowa krajobrazu Wyżyn Środkowopolskich	35-38
6.1. Wyrobisko surowców skalnych a definicja krajobrazu	
6.2. Wyrobisko surowców skalnych i jego rola w krajobrazie	

7. Analiza zmian krajobrazu z wyrobiskiem na obszarze Wyżyn Środkowopolskich – wyniki badań	39-95
7.1. Wyrobiska surowców skalnych na Wyżynach Środkowopolskich	
7.1.1. Wyrobisko w liczbach	
7.1.2. Kształt i wyeksponowanie wyrobiska w krajobrazie	
7.2. Stan zachowania nieczynnych wyrobisk surowców skalnych na obszarze Wyżyn Środkowopolskich	
7.3. Analiza zmian krajobrazu z wyrobiskiem na wybranych obszarach	
7.3.1. Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich (PK CKRW) wraz z otuliną	
7.3.2. Garb Woźnicki	
7.3.3. Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy wraz z otuliną	
8. Procesy renaturalizacji i renaturyzacji wyrobisk na obszarze Wyżyn Środkowopolskich	96-106
8.1. Renaturalizacja i renaturyzacja wyrobisk - kierunki i formy	
8.2. Etapy renaturalizacji wyrobisk surowców skalnych	
8.3. Renaturalizacja i renaturyzacja wyrobisk na przykładzie wybranych obszarów	
9. Krajobrazowe następstwa zmian związanych z eksploatacją surowców skalnych na Wyżynach Środkowopolskich	107-124
9.1. Zmiany i towarzyszące im działania naprawcze	
9.2. Strefy oddziaływania wyrobiska	
9.3. Konflikt wyrobiska z otoczeniem	
9.4. Wpływ wyrobiska na krajobraz.	
10. Ocena walorów wyrobiska surowców skalnych na Wyżynach Środkowopolskich	125-138
10.1. Walory krajobrazowe	
10.2. Walory geologiczne	
10.3. Walory geoturystyczne	
11. Podsumowanie i wnioski	139-143
12. Literatura	145-160